

Kielce, dnia 16 luty 2005 r.

WK – 60/64/2005

Pan Krzysztof Gajewski
Wójt Gminy Waśniów

Wystąpienie pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 55, poz. 577) przeprowadziła w dniach 22 września - 20 grudnia 2004 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Waśniów za okres 2003 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały wskutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy.

Przedstawiając ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności statutowej Gminy.

1. Stwierdzono, że faktury o Nr: 1418/09/2003, 00923/03, 1396/0/03, 00926/03, 672/03, 74/03, 0435 oraz rachunek Nr 2003/07/2411, jakie wpłynęły do Urzędu Gminy w listopadzie 2003 roku nie posiadały dekretacji Skarbnika dot. zakwalifikowania i ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, do czego obliguje art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). W miejsce dekretacji stosowano polecenie przelewu. Nadto kontrola ewidencjonowania należności od odbiorców wykazała, że przedmiotowe faktury nie zostały zaewidencjonowane na koncie 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami jako zobowiązania, co powinno mieć miejsce przed ich zapłatą. W konsekwencji wzmiankowana nieprawidłowość narusza art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Podobnej natury nieprawidłowości ujawniono również w toku kontroli rozliczenia pobranych zaliczek. Wykazano bowiem, że w księgach rachunkowych w listopadzie 2003 roku ujęto dowód księgowy – polecenie księgowania o Nr 6923 na kwotę 803,78 zł, dotyczący rozliczenia zaliczki z dnia 30 października 2003 roku, w którym to dniu nastąpiło faktyczne rozliczenie powyższej zaliczki – dowodami źródłowymi o Nr 6811, 6810, 6809, 6808, 6807. Analogicznie zgodnie z powołanym wyżej art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości rozliczenie przedmiotowej zaliczki winno być ujęte w księgach rachunkowych miesiąca października 2003 roku.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi inspektor ds. księgowości oraz Skarbnik Gminy z tytułu nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 1

1.1 Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać w postaci zapisu, każde zdarzenie, jakie nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości (Dz. U., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

1.2 Przestrzegać obowiązku, aby dowody księgowe zawierały wymogi określone w art. 21 pkt 6 powołanej wyżej ustawy o rachunkowości.

2. W wyniku kontroli powszechności opodatkowania stwierdzono, że w przypadku 9 osób fizycznych, które dokonały rejestracji pojazdów nie złożono w terminie organowi podatkowemu wykazu środków transportowych. Przedmiotowe opóźnienie wynosiło od 2 do 8 miesięcy. Powyższe stanowi naruszenie art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. z 2002 roku, Nr 9, poz. 84, ze zm.). W zaistniałej sytuacji Wójt Gminy jako organ podatkowy winien na podstawie art. 274a § 1 ustawy ordynacja podatkowa wezwać podatnika do dopełnienia przedmiotowego obowiązku ustawowego, czego uczynić zaniechał.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi inspektor ds. podatków i opłat oraz Wójt Gminy jako organ podatkowy.

Wniosek pokontrolny Nr 2

Wzywać podatników do złożenia deklaracji stosownie do przesłanek wynikających z art. 274 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.).

3. Stwierdzono, że w przypadku trzech pojazdów zastosowano nieprawidłowe stawki podatku od środków transportowych. W konsekwencji przedmiotowej nieprawidłowości nastąpiło zaniżenie należnego gminie z tego tytułu podatku od 2 pojazdów na kwotę 329,99 zł, jak również nadpłata tegoż podatku od 1 pojazdu na kwotę 277,06 zł.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Inspektor ds. podatków dokonujący wymiaru oraz Skarbnik z tytułu kontroli i nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 3

3.1 Podatek od środków transportowych naliczać w sposób prawidłowy według stawek uchwalonych przez Radę Gminy.

3.2 Wyegzekwować należny gminie podatek od środków transportowych za rok 2003 w kwocie 329,99 zł oraz dokonać rozliczenia zaistniałej nadpłaty w sposób określony obowiązującymi przepisami prawa.

4. W wyniku kontroli sposobu i trybu windykacji zaległości wynoszących w podatku od środków transportowych na 31 grudnia 2003 roku kwotę – 7.830,40 zł za 2003 rok oraz kwotę 6.032,40 zł z lat ubiegłych stwierdzono, że organ podatkowy wystawił tylko 9 upomnień na kwotę 3.585,70 zł. Równocześnie Gmina nie wystawiła stosownych tytułów wykonawczych. Zaniechanie podjęcia prawem przewidzianego trybu postępowania windykacyjnego stanowi naruszenie § 2, § 3 ust. 1, § 5 ust. 1 oraz § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.)

Odpowiedzialność za powyższe ponosi inspektor ds. podatków oraz Skarbnik z tytułu kontroli i nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 4

Każdorazowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych stosownie do obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.

5. Gmina zaniechała opracować „Plan wykorzystania zasobu gruntów gminnych, w którym obok numeru działki, powierzchni winien znajdować się opis – położenie i

przeznaczenie w planie ogólnym zagospodarowania oraz zamierzenia związane z wykorzystaniem gruntu. Przedmiotowy obowiązek sporządzenia planu wykorzystania zasobu posiadanych nieruchomości gminnych wynika z art. 23 ust. 1 pkt 1 i pkt 3, w związku z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 roku, Nr 46, poz. 543 z późn. zm.) Brak przedmiotowego planu uniemożliwia sporządzenie informacji o stanie mienia komunalnego w sposób prawidłowy określony wymogami art. 120 pkt 1-5 ustawy o finansach publicznych, zwłaszcza w zakresie danych o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania tych praw.

Odpowiedzialność z tytułu braku planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy ponosi Wójt Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 5

5.1 Opracować „Plan zagospodarowania oraz wykorzystania zasobu posiadanych nieruchomości gminnych” zgodnie przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 roku, Nr 46, poz. 543 z późn. zm.).

5.2 Informację o stanie mienia komunalnego, stanowiącą załącznik do projektu budżetu zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym sporządzać rzetelnie według wymogów określonych art. 120 ustawy o finansach publicznych (jedn. tekst z 2003 r., Dz. U., Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

6. Kontrola w zakresie ewidencji i udokumentowania zwiększenia środków trwałych wykazała, że w księgach rachunkowych 2003 roku przyjęto na stan majątkowy gminy i zaksięgowano tylko syntetycznie na koncie 011 – Wn środki trwałe, jak niżej:

- ogrodzenie Szkoły w Boleszynie o wartości 10.330,46 zł,
- ocieplenie strychu Szkoły w Waśniowie o wartości 49.104,77zł,
- boisko sportowe przy szkole w Waśniowie o wartości 45.130,50 zł.

Powyższe środki trwałe przekazano w 2003 roku na stan majątkowy Zespołu Obsługi Ekonomicznej i Administracyjnej Placówek Oświatowych, i wyksięgowano z konta 011 Ma z wartościami identycznymi jak w momencie przyjęcia na stan mienia gminy. Przedmiotowych środków trwałych nie ujęto w księgach inwentarzowych Urzędu Gminy do czego obligował zapis art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1, ust. 3 ustawy o rachunkowości oraz zasady określone Załącznikiem Nr 2 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa... (Dz. U. z 2001 roku, Nr 153, poz. 1752).

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą Skarbnik oraz Wójt Gminy z tytułu nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 6

6.1 Księgi rachunkowe prowadzić w sposób rzetelny, bezbłędny, sprawdzalny i bieżąco.

6.2 Ewidencję szczegółową środków trwałych prowadzić zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku Nr 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości ... (Dz. U. z 2001 r., Nr 153, poz. 1752).

7. W wyniku kontroli 7 decyzji w sprawie odroczenia terminu płatności w podatku rolnym od osób fizycznych wydanych w 2003 roku stwierdzono, że wszystkie decyzje objęte kontrolą nie zostały udokumentowane materiałem dowodowym, świadczącym o przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie. Powyższe narusza art. 187 § 1, art. 122 i art. 191 w/w ustawy, które obligują organ podatkowy do zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego oraz podjęcia w toku postępowania wszelkich niezbędnych działań celem dokładnego wyjaśnienia stanu

faktycznego oraz załatwienia sprawy w wyniku oceny materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona. Stwierdzono ponadto, że w kilku przypadkach stosowne wnioski podatników naruszały przesłanki określone w art. 48 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 929 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą inspektor ds. wymiaru podatku rolnego oraz Skarbnik Gminy, podpisujący z upoważnienia Wójta przedmiotowe decyzje.

Wniosek pokontrolny nr 7

Decyzje w sprawie odroczenia terminu płatności podatku lub rozkładania zapłaty podatku na raty podejmować jedynie w przypadkach ważnego interesu podatnika udokumentowanego wyczerpującym materiałem dowodowym podjętym zgodnie z przepisami ustawy ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 929 z późn. zm.).

8. Rada Gminy na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w dniu 28 kwietnia 2000 r., podjęła uchwałę Nr II/17/2000 w sprawie określenia zasad nabycia i zbycia nieruchomości gruntowych oraz wydzierżawiania i najmu na okres dłuższy niż 3 lata. W § 33 przedmiotowej uchwały zobowiązano zarząd do składania corocznych sprawozdań z wykonania jej postanowień wraz z informacją o stanie mienia komunalnego". Kontrola ustaliła, że nie został sporządzony ani też przedłożony Radzie Gminy przedmiotowy dokument za okres 2003 roku, również i za lata poprzednie tego nie uczyniono. Ponadto ustalono, że w informacji o stanie mienia gminy sporządzonej na dzień 31 października 2003 roku, załączonej do projektu uchwały budżetowej na 2004 rok nie zawarto także danych dotyczących nabycia przez Gminę dróg gminnych mocą decyzji Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 21 stycznia 2003 roku, co narusza art. 120 pkt 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r., o finansach publicznych (jedn. tekst z 2003 roku, Dz. U. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą inspektor ds. geodezji i gospodarki gruntami oraz Wójt Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 8

Składać corocznie Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania uchwały Nr II/17/2000 z dnia 28 kwietnia 2000 r., w sprawie określenia zasad nabycia i zbycia nieruchomości gruntowych oraz wydzierżawiania i najmu na okres dłuższy niż 3 lata wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

9. W trybie przetargu ustnego nieograniczonego na okoliczność sprzedaży nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w miejscowości Jeżów, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka Nr 48/3 o powierzchni 179 m² i Nr 48/4 o powierzchni 237 m² stwierdzono następujące nieprawidłowości:

* zaniechano podania informacji do publicznej wiadomości o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w siedzibie Urzędu Gminy poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej, czym naruszono art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r., o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. z 2000 roku, Dz. U. Nr 46, poz. 543 z późn. zm.),

* w ogłoszeniu o przetargu wywieszonym na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy oraz w miejscowości Jeżów w dniu 18.12.2002 r., jak i zamieszczonym w prasie lokalnej „Wiadomości Świętokrzyskie” dnia 06.02.2003 r., nieprawidłowo ustalono termin wniesienia wadium przez oferentów, tj. najpóźniej w dniu przetargu do godziny 10.00, podczas gdy zgodnie z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzenia przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa (Dz. U.

Nr 9, poz. 30 z późn. zm.) wadium winno być wniesione najpóźniej na 3 dni przed otwarciem przetargu. Ponadto stwierdzono, że przedmiotowe ogłoszenie nie zawiera informacji o ewentualnym obciążeniu nieruchomości, co stanowi naruszenie § 12 ust. 2 przedmiotowego rozporządzenia RM.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą inspektor ds. gospodarki gruntami i geodezji, odpowiedzialny za przygotowanie tego rodzaju przetargów oraz Wójt Gminy z tytułu nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 9

9.1 W przypadku dokonywania sprzedaży nieruchomości komunalnych informację o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w siedzibie Urzędu Gminy podawać do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej zgodnie z wymogami określonymi art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r., o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. z 2000 roku, Dz. Nr 46, poz. 543 z późn. zm.),

9.2 W ogłoszeniu o przetargu na sprzedaż nieruchomości gminnych zawierać wszystkie informacje wymagane obowiązującymi, w tym termin wniesienia wadium.

10. W dniu 30 kwietnia 2002 r., Rada Gminy podjęła uchwałę Nr II/9/2002 w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania, rozkładania na raty należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy ordynacja podatkowa. W § 6 tej uchwały zobowiązano Zarząd Gminy do przedstawiania Radzie stosownego sprawozdania dotyczącego zakresu umarzanych wierzytelności oraz ulg udzielanych w trybie określonym przedmiotową uchwałą według stanu na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia każdego roku budżetowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu według wzoru określonego załącznikiem do tej uchwały. Kontrola ustaliła, że Wójt Gminy zaniechał sporządzenia i przedstawienia Radzie przedmiotowego sprawozdania na dzień 30 czerwca 2003 r., jak również na dzień 31 grudnia 2003 r.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Wójt Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 10

Przedstawiać Radzie Gminy sprawozdania według stanu na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia każdego roku budżetowego dotyczące zakresu umarzanych wierzytelności oraz ulg udzielanych w trybie określonym uchwałą Rady Nr II/9/2002 z dnia 30 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania jednostek rozkładania na raty należności pieniężnych do których nie stosuje się przepisów ustawy ordynacja podatkowa.

11. Gmina zaniechała naliczenia i pobrania należnych odsetek za zwłokę w związku z nieterminowym regulowaniem czynszu najmu. Łącznie nie pobrano odsetek od nieterminowo regulowanych wpłat rat czynszu w latach 2003 i 2004 roku na kwotę 424,36 zł. Zgodnie z art. 359 § 1, w związku z art. 481 § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) odsetki za zwłokę od wpłat dokonywanych po ustalonym w umowie terminie płatności z tytułu czynszu najmu bądź dzierżawy powinny być naliczane w wysokości określonej umową najmu lub też w wysokości ustawowej, w przypadku braku uregulowania umownego na tą okoliczność.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi inspektor ds. księgowości budżetowej oraz Skarbnik Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 11

11.1 Wyegzekwować nie pobrane odsetki w kwocie 424,36 zł za zwłokę od należności gminy z tytułu zapłaty czynszu najmu za 2003 i 2004 rok.

11.2 Odsetki za zwłokę od wpłat dokonywanych po ustalonym terminie płatności z tytułu czynszu najmu naliczać w wysokości określonej daną umową najmu lub w

wysokości ustawowej w przypadku braku uregulowania umownego na taką okoliczność.

12. W okresie 2003 i 2004 roku Wójt Gminy dokonał umorzenia odsetek z tytułu zwłoki od nieterminowych zapłat rat czynszu za najem lokali użytkowych na łączną kwotę 738,64 zł, z tego: w 2003 roku – 195,00 zł i w 2004 roku – 543,64 zł. W praktyce umorzenia odsetek Wójt Gminy dokonywał w formie pisemnych adnotacji na stosownych wnioskach, złożonych przez najemców. Stwierdzono ponadto, że przedmiotowej ulgi udzielano pomimo, że najemcy nie przedłożyli żadnych materiałów dowodowych świadczących o ich trudnej sytuacji materialnej czy też zdarzeniach losowych, uprawniających do jej zastosowania.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Wójt Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 12

12.1 Przyznanie ulgi w zapłacie odsetek za zwłokę z tytułu należności gminy każdorazowo warunkować uprzednim zebraniem i rozpatrzeniem wyczerpującego materiału dowodowego w sprawie.

12.2 Każdorazowo wydawać decyzję w zakresie umorzenia odsetek z tytułu zwłoki od nieterminowych zapłat rat czynszu za najem lokali użytkowych

13. Stan zaległości z tytułu czynszów najmu lokali użytkowych i mieszkalnych oraz dzierżawy na dzień 31.12.2003 r., wynosił 15.874,90 zł i dotyczył on 11 dłużników. Największe zaległości na ten dzień posiadało dwóch dłużników, z których jeden posiadał zaległość z lat 2002 – 2003 na łączną kwotę 5.084,32 zł, z czego na dzień przeprowadzania niniejszej kontroli do wyegzekwowania pozostała jeszcze kwota 2.144,53 zł. Stwierdzono ponadto, że najemca ten do dnia 31.11.2004 r. nie dokonał żadnej wpłaty należnego czynszu za bieżący 2004 rok. Zatem w konsekwencji na dzień 31.11.2004 r. zaległość od tego najemcy wynosiła łącznie kwotę 6.764,20 zł. Drugi dłużnik na dzień 31 grudnia 2003 roku posiadał zaległość w kwocie 4.660,25 zł. Analiza postępowania gminy wobec dłużników z tytułu czynszów najmu wykazała, że poza sporadycznymi przypadkami wysłania wezwań do zapłaty nie podejmowano konsekwentnie żadnych dalszych działań przewidzianych ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, księga druga „Postępowanie egzekucyjne” (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), czy też wynikających z art. 672 ustawy kodeks cywilny. W zaistniałej sytuacji na dzień 31.12.2003 r. przedawnieniu w dochodzeniu roszczeń z tego tytułu uległa kwota 1.096,86 zł. Powyższe nieprawidłowości stanowią naruszenie art. 92 pkt 2, w związku z art. 129 ustawy o finansach publicznych. Równocześnie stwierdzone wyżej nieprawidłowości w rozumieniu art. 138 ust. 1 pkt 1 wzmiankowanej ustawy o finansach publicznych stanowią naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Odpowiedzialność tytułem zaniechania podjęcia stosownych działań w celu wyegzekwowania przedmiotowych zaległości oraz dopuszczenia do ich przedawnienia ponosi Skarbnik oraz Wójt Gminy, natomiast odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych z tego tytułu ponosi Wójt Gminy. W zaistniałym jednak przypadku z uwagi na kwotę nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych z tego tytułu na podstawie art. 140 ustawy o finansach publicznych.

Wniosek pokontrolny Nr 13

Podjąć skuteczne, prawem przewidziane działania celem wyegzekwowania zaległości z tytułu czynszu najmu.

14. Stwierdzono, że ewidencja księgowa z tytułu należności budżetowych z opłat za użytkowanie wieczyste oraz czynsz najmu i dzierżawy była prowadzona z pominięciem rozrachunków z poszczególnymi dłużnikami. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra

Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r., w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, 1752) dochody z powyższego tytułu powinny być ewidencjonowane na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 750 „Przychody i koszty finansowe”. Na koncie 750 i 221 dokonywano jedynie zapisów pod datą 31 grudnia 2003 r.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Skarbnik Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 14

Ewidencję księgową z tytułu należności budżetowych w zakresie opłat za użytkowanie wieczyste oraz z czynsz najmu i dzierżawy prowadzić na właściwych kontach zgodnie z obowiązującymi przepisami.

15. W wyniku kontroli najmu części nieruchomości gminnej oznaczonej jako działka nr 48/1, tj. gruntu o powierzchni 0,15 ha wraz z połową wiaty obudowanej o powierzchni użytkowej 224 m² w miejscowości Śnieżkowice, w okresie od 1997 - 2004 stwierdzono, co następuje:

a) w dniu 2 stycznia 2003 r. Gmina, reprezentowana przez Wójta zawarła umowę nr 1/03 na okoliczność najmu przedmiotowej nieruchomości gminnej z Przedsiębiorstwem Usługowo Transportowym Stacja Paliw. W umowie określono, że wynajmowana nieruchomość będzie wykorzystywana na cele handlowo – magazynowe. Umowę tą zawarto w sytuacji, gdy najemca na dzień 31.12.2002 r., zalegał z zapłatą czynszu z tytułu najmu przedmiotowej nieruchomości na łączną kwotę 5.153,35 zł (faktura Nr 149/2002 według umowy nr 11/02, zawartej na poprzedni okres 01.04 - 30.09.2002 r.). W § 4 zawartej umowy ustalono miesięczny czynsz najmu na kwotę 1.020 zł plus VAT, wynikający z następującego wyliczenia:

- * grunt - 1.500 m² x 0,43 zł = 645,00 + VAT = 1.419 zł,
- * budynek: - 50 m² x 6,57 zł = 328,50 zł + VAT = 400,77 zł,
174 m² x 0,28 zł = 46,57 zł + VAT = 56,81 zł.

W toku kontroli stwierdzono, że taki sposób obliczenia miesięcznego czynszu dla tegoż przedmiotu najmu jest nieprawidłowy wskutek szeregu uchybień, a mianowicie:

- * zaistniałego błędu rachunkowego przy pomnożeniu pow. 174 m² i stawki 0,28 zł; (obliczono 46,52 zł zamiast 48,72 zł),
- * zastosowania nieprawidłowej stawki dla części wiaty o powierzchni użytkowej 174 m² (zamiast stawki 6,57 zł za m² powierzchni handlowej przyjęto stawkę 0,28 zł jak dla budynków gospodarczych),
- * zastosowania niewłaściwej stawki dla gruntów, tj. 0,43 zł jak dla powierzchni handlowo – magazynowej, zamiast 0,40 zł jak dla powierzchni handlowej.

W zaistniałym przypadku ze względu na rodzaj prowadzonej działalności przez podmiot wynajmujący dla całej wynajmowanej powierzchni gruntów i budynku powinny być przyjęte stawki określone Zarządzeniem Nr 3/2003 Wójta Gminy właściwe dla powierzchni handlowej. Z zaświadczenia bowiem o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 06.05.1996 r. wynika, że najemca jest podmiotem gospodarczym działającym jako Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowo – Transportowe, Stacja Paliw, prowadzącym na w/w nieruchomości działalność w zakresie handlu paliwami, olejami i usług transportowych. Wskutek powyższego zaniżono czynsz najmu za 2003 rok o kwotę 15.396,30 zł z podatkiem VAT (12.619,92 zł netto).

b) w dniu 1 czerwca 2004 roku z w/w najemcą ponownie zawarto umowę najmu nr 1/04 przedmiotowej części nieruchomości wraz z połową wiaty (z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2004 roku). Również w tej umowie zastosowano nieprawidłowe stawki dla gruntu i części wiaty o pow. 174 m². W konsekwencji powyższego nastąpiło zaniżenie czynszu najmu z tego tytułu za na 2004 rok na kwotę 15.396,30 zł z podatkiem VAT (12.619,92 netto).

Równocześnie ustalono w toku kontroli, że poza okresem 2003 i 2004 roku najemca ten prowadził działalność gospodarczą na przedmiotowej nieruchomości gminnej również w latach poprzednich (1999 – 2002). Stwierdzono bowiem, że:

c) w dniu 10.01.1997 r. Zarząd Gminy zawarł umowę najmu z w/w najemcą na okres od dnia 1.02.1997 r. do dnia 31.07.1999 r. W umowie tej określono, że nieruchomość oddaje się na cele handlowe. Natomiast czynsz najmu od wynajmowanej powierzchni 224 m² ustalono według stawki jak dla lokali usługowych (1,60 zł/m²) zamiast w sposób zgodny z uchwałą Nr 19/96 Zarządu Gminy z dnia 20 grudnia 1996 r., według stawki przewidzianej dla lokali handlowych, na 1997 rok tj. 3 zł/m², następnie według stawki - 3,50 zł/m² na 1998 rok i - 3,85 zł/m² na rok 1999, wynikających odpowiednio z Uchwały Nr 19/97 Zarządu Gminy z dnia 18 grudnia 1997 r. oraz Uchwały Nr 27/98 Zarządu Gminy z dnia 23 grudnia 1998 r. W zaistniałej sytuacji stwierdzono, że Zarząd Gminy zaniechał wprowadzenia stosownych zmian do w/w umowy, wynikających z ustalenia nowych obowiązujących dla nieruchomości gminnych stawek czynszu na kolejne lata. Wskutek powyższego zaniechania zaniżono dochody budżetowe gminy za okres obowiązywania przedmiotowej umowy najmu łącznie o kwotę 12.084,80 zł, w tym za 1997 r. – o kwotę 3.449,60 zł, 1998 r. – 5.107,20 zł i za 1999 r. – 3.528,00 zł.

d) w dniu 2 sierpnia 1999 r. Zarząd Gminy zawarł kolejną umowę najmu przedmiotowej nieruchomości z w/w najemcą na okres od 1.08.1999 r. - 31.01.2000 r. W umowie określono, iż nieruchomość będzie wykorzystywana na cele handlowe. W umowie ustalono czynsz miesięczny według stawki 1,60 zł/m², jak dla lokali usługowych określonej uchwałą Zarządu Gminy na 1997 rok, podczas gdy odpowiednio od 1.01.1998 r. oraz 1.01.1999 roku obowiązywały nowe stawki czynszu najmu, wynikające ze wzmiankowanych wyżej uchwał Zarządu Gminy. Zatem w zaistniałej sytuacji określona umową stawka najmu winna być ustalona w wysokości przewidzianej dla lokali handlowych na 1999 rok, tj. 3,85 zł/m², natomiast od dnia 1.01.2000 r., według Uchwały Nr 17/99 Zarządu Gminy z dnia 22 grudnia 1999 r., w wysokości 6,25 zł/m². W konsekwencji powyższego wobec zaniechania wprowadzenia stosownych zmian do umowy nastąpiło zniżenie czynszu za okres obowiązywania tej umowy łącznie na kwotę 6.561,60 zł, w tym: 1999 r. – o kwotę 5.520,00 zł oraz roku 2000 na kwotę 1.041,60 zł.

e) w dniu 28 maja 2001 r. Zarząd Gminy zawarł z tym najemcą kolejną umowę najmu tej nieruchomości na okres od dnia 1.06.2001 r., do dnia 31.12.2001 r. W umowie ustalono miesięczny czynsz najmu w następujący sposób:

* pow. wiaty obudowanej: 50 m² x stawka 6,25 zł i 174 m² x 0,27zł

* grunt 1.500 m² – 495,00 zł.

Czynsz dla części wiaty o pow. 174 m² ustalono według stawek przewidzianych Uchwałą Nr 17/99 Zarządu Gminy z dnia 22 grudnia 1999 r. dla budynków gospodarczych, zamiast jak dla lokali handlowych ze stawką 6,25 zł/m². W konsekwencji zaniżono należny gminie czynsz za umowny okres najmu o kwotę 6.243,12 zł (netto) i 7.616,60 zł (z podatkiem VAT).

f) w okresie 2002 roku zawarto kolejne pisemne umowy z w/w najemcą, a mianowicie:

* Nr 2/02 w dniu 18.02.2002 r. na okres od 1.01.2002 r. do 31.03.2002 r.

* Nr 11/02 w dniu 30.09.2002 r. na okres od 1.04.2002 r. do 30.09.2002 r.

* Nr 12/02 w dniu 30.09.2002 r. na okres od 1.10.2002 r. do 31.12.2002 r.

W umowach tych, podobnie jak poprzednio wobec części wiaty o powierzchni 174 m² zastosowano stawkę nieprawidłową przewidzianą Uchwałą Nr 16/2001 Zarządu Gminy z dnia 28 grudnia 2001 r. dla budynków gospodarczych w wysokości 0,28 zł/m² zamiast stawki przewidzianej dla lokali handlowych w wysokości 6,57 zł/m². Wskutek powyższego zaniżono czynsz za 2002 rok z tego tytułu na kwotę 13.133,52 zł netto (16.022,89 zł z podatkiem VAT).

W konsekwencji powyższych nieprawidłowości podkreślić należy zaniedbanie w zakresie dołożenia należytej staranności przy sporządzaniu i podpisywaniu kolejnych umów najmu przedmiotowej nieruchomości gminnej, a mianowicie:

* umowa zawarta w dniu 1.06.2004 r. określała termin jej obowiązywania od dnia 1 stycznia 2004r., (6 miesięcy wstecz), umowa zawarta w dniu 30.09.2002 r. określała termin jej obowiązywania od dnia 1 kwietnia 2002 r., (5 miesięcy wstecz), a zawarta w dniu 18 lutego 2002 r. od dnia 1 stycznia 2002 r. Powyższe wskazuje o bezumownych okresach najmu tej nieruchomości, później dopiero sankcjonowanych. Tego typu zabiegi w kontekście nieprzerwanego czasokresu najmu tej nieruchomości mogą stanowić zamiar ominięcia Uchwały Nr II/17/2000 Rady Gminy z dnia 28 kwietnia 2000 roku obligującej Wójta do oddawania w najem nieruchomości na okres powyżej lat 3 w trybie przetargowym. W zaistniałej sytuacji prawie 8 letniego najmu tej nieruchomości przetarg taki nie miał miejsca.

* z reguły przedmiotowe umowy określały płatność z tytułu najmu jednorazowo z dołu z upływem okresu najmu, (umowa nr 1/03) czy też z dołu w okresach półrocznych (umowa nr 1/04). Takie odroczenie płatności nie jest zjawiskiem korzystnym dla budżetu gminy.

W związku z uchybieniami wskazanymi wyżej (lit. a – f) z tytułu nieprawidłowo zawartych umów najmu zaniżono łącznie dochody budżetowe za lata 1997–2004 o kwotę 73.078,49 zł. Powyższa nieprawidłowość narusza art. 92 pkt 2, w związku z art. 129 ustawy o finansach publicznych, stanowiąc jednocześnie naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 138 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych wobec ustalenia i pobrania należności gminy w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych z tego tytułu za okres nie podlegający przedawnieniu (2002 - 2004) ponosi Wójt Gminy, podpisujący przedmiotowe umowy.

Wniosek pokontrolny Nr 15

15.1 Wysokość czynszu najmu w zawieranych umowach ustalać zgodnie ze stanem faktycznym, przy przestrzeganiu właściwych, obowiązujących w gminie stawek czynszu, określonych stosownym Zarządzeniem Wójta.

15.2 Nieruchomości gminne oddawać w najem według trybu przewidzianego przepisami gminnymi (Uchwała Nr II/17/2000 Rady Gminy z dnia 28 kwietnia 2000r).

15.3 Umowy najmu zawierać wyłącznie w formie pisemnej, przed lub w momencie udostępniania danej nieruchomości najemcy.

16. Gmina zaniechała na koniec 2003 roku dokonania korekty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, a następnie przekazania na rachunek bankowy Funduszu równowartości kwoty korekty. W konsekwencji powyższego zaniżono należny odpis na ZFŚS za 2003 rok o kwotę 4.397,12zł. Powyższe stanowi naruszenie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996, Nr 70, poz. 335), w związku z § 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1994 Nr 43, poz. 168). W trakcie niniejszej kontroli Gmina dokonała stosownej korekty wysokości odpisu i przelała na rachunek bankowy ZFŚS kwotę 4.397,12 zł za 2003 rok.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Skarbnik Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 16

Dokonywać corocznie korekty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w sposób i na zasadach określonych obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

17. Za miesiąc luty 2003 roku dokonano nieprawidłowego rozliczenia kwoty należnego ryczałtu za używanie dla potrzeb służbowych samochodu nie będącego własnością pracodawcy wskutek m. in. zaniechania odliczenia od kwoty ryczałtu trzech podróży służbowych trwających, co najmniej 8 godzin. W konsekwencji powyższego zawyżono

należy ryczałt za ten miesiąc o kwotę 20,98 zł. Nieprawidłowość ta narusza § 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów, niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 roku Nr 27, poz. 271), zgodnie z którym zwrot kosztów używania pojazdów do celów służbowych następuje w formie miesięcznego ryczałtu obliczonego jako iloczyn stawki za 1 kilometr przebiegu i miesięcznego limitu przebiegu kilometrów na jazdy lokalne, po złożeniu przez pracownika pisemnego oświadczenia o używaniu przez niego pojazdu do celów służbowych w danym miesiącu. Przy czym kwotę ustalonego ryczałtu pomniejsza się o jedną dwudziestą drugą za każdy roboczy dzień nieobecności pracownika w miejscu pracy z powodu choroby, urlopu, podróży służbowej trwającej co najmniej 8 godzin lub innej nieobecności w pracy.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Kierownik Referatu Organizacyjnego zobowiązany do merytorycznej kontroli księgowych dowodów rozliczeniowych w zakresie wypłacanych ryczałtów.

Wniosek pokontrolny Nr 17

Kwotę miesięcznego ryczałtu z tytułu używania samochodu prywatnego dla potrzeb służbowych naliczać i wypłać pracownikom zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, dokonując stosownych zmniejszeń za każdy dzień nieobecności w pracy lub podróży służbowej trwającej, co najmniej 8 godzin.

18. Kontrola wydatków na podróże służbowe na terenie kraju radnych gminy wykazała nieprawidłowe obliczenie należnej radnemu diety z tytułu pokrycia zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej. Według rozliczenia polecenia wyjazdu służbowego Nr 51/2003 i Nr 52/2003 radnym wypłacono diety w kwocie 20,00 zł, co narusza § 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 roku w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. z 2000 roku Nr 66, poz. 800). Zgodnie z powołanym przepisem dieta stanowiąca ekwiwalent pieniężny na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej wynosi 1% nieprzekraczalnej wysokości diety przysługującej radnemu z tytułu wykonywania mandatu, o której mowa w art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591). Według wyliczenia kontroli należna w tych dwóch przypadkach dieta z tytułu pokrycia zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej trwającej ponad 12 godzin winna wynosić 24,00 zł. (2.405,34 zł – półtorakrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej na 2003 rok). Zatem w konsekwencji powyższego należne radnym diety zaniżono łącznie o kwotę 8,00 zł.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Skarbnik Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 18

Diety należne radnym z tytułu pokrycia zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej naliczać i wypłacać w wysokości wynikającej z obowiązujących w tym zakresie przepisów.

19. Począwszy od 29 maja 2003 roku Gmina zaniechała poboru opłaty targowej od sprzedaży prowadzonej na tymczasowym miejscu handlu ulicznego. Powyższe stanowi naruszenie art. 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 roku, Nr 9, poz. 84), zgodnie z którym opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Targowiskami są wszelkie miejsca, w których jest prowadzony handel. Opłatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowych oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko.

Według ustaleń kontroli w latach 2001 – 2002 gmina uzyskała dochody z opłaty targowej odpowiednio w kwotach 700,50 zł i 837,50 zł.

Rezygnacja z poboru opłaty targowej zgodnie z art. 138 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 15, poz. 148) stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych wobec zaniechania ustalenia należności jednostki samorządu terytorialnego.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość i naruszenie dyscypliny finansów publicznych z tego tytułu ponosi Wójt Gminy. Jednak w zaistniałym przypadku nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych na podstawie art. 140 przedmiotowej ustawy, z uwagi na niską kwotę uszczuplenia środków publicznych.

Wniosek pokontrolny Nr 19

Bezwzględnie dokonywać poboru opłaty targowej od osób dokonujących sprzedaży na targowiskach zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 roku, Nr 9, poz. 84).

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577) wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i oczekuje od Pana Wójta informacji o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tut. Kolegium za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Gminy